

Peqqissutsimut Ilaqutariinnermullu Naalakkersuisoq

Inatsisartunut ilaasortaq
Emilie Olsen, Atassut
-/maani

**Pineqartoq: Innuttaasut akornanni annersaasarnerup
pinaveersaartinneqarnissaanut suliniutinik sunik Naalakkersuisut
aallartitsilersaarnersut pillugu apeqquteqaat, Inatsisartut suleriaasianni § 36
imm. 1 naapertorlugu saqqummiunneqartoq.**

22. oktober 2008

Postboks 260
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 55 05
IPN@gh.gl
www.nanoq.gl/

innuttaasut akornanni annersaasarnerup pinaveersaartinneqarnissaanut
suliniuteqartoqarnissaa pillugu ataani apeqqutit (uingaartunik naqinnillit)
allassimasut qujassutigaaq.

Imigassap innuttaasunut sunniutai

Soorlu apeqqutigineqartumi oqaatigineqartoq, imigassap nakuusernarnerlu
ataqatigiinnerat inuiaqatigiinnilu inuuniarnermi ajornartorsiutit annertusiartortut
takuneqarsinnaavoq.

Politiit sulinerminni nalunaarusiaanni takuneqarsinnaavoq annersaasarnerup
annertusiartorneranut assigiinngitsunik pissuteqartartoq, annertuallaamilli
imigassartorsimaneq nakuusernarnermut pissutaanersaasartoq
isumaqarfigineqarluni.

Sodavandimik akullugu imigassanik kimittuunik inuusuttuaqqat atuinerat.

Imigassaq pillugu inatsit naapertorlugu inuusuttunut 18-t inorlugit ukiulinnut
tuniniaasoqaqqusaananilu imigassallertoqaqqusaanngilaq. Taamaakkaluartorli ,
“Sundhed på toppen” 2006-meersup meeqqat atuariini atuartut peqqissuunissamut
ileqqorisaannik misissuinerup takutippaa, meeqqat inuusuttullu akornanni
imigassamik atuisoqartoq. Europami Kalaallillu Nunaanni inuusuttortavut
nallersuukkutsigit, imigassamik atuneq assersuutigalugu Danmarkimi
annikinneruvoq. Meeqqat atuarianni atuartut aalakoormik misiliinikuunngitsut
amerleriarsimapput, 2006-imi atuartut nukarlit 90 %-tii, 13-inik 14-inillu ukiullit 65
%-tii aammalu atuartut angajullit 25 %-tii alakuunngisaannarsimallutik oqaatigaat.

Ilinniarnertuunngorniarfinni pingasuni atuartut akornanni imeriaatsinik
misissuinermik 2008-mi nutaatut ingerlatsisoqarpoq. Misissuinermi atuartut 517-it
16-iniit 43-nik ukiullit qanoq imeriaaseqarnersut ataani takutinneqarpoq:

	Arnat	Angutit
Ukiut kingullit ingerlanerini	Inuusuttut/inuusunnerusut	Inuusuttut/inuusunnerusut

imigassamik aalakoornartulimmik imersimasut		
Qaammammut ataaseq inorlugu	39 %	42 %
Qaammammut ataasiarluni pingasoriarluniluunniit	49 %	38 %
Sapaatip akunneranut ataasiarluni akuttunngitsumilluunniit	12 %	20 %

Tusarfik: YOU – 2008-mi Kalaallit nunaanni inuusuttut peqqissusaat. Birgit Niclasen

Inuusuttuaqqat imigassamik kimittuunik sodavandinik akullugit atuinerat qanoq annertutiginersoq ullumikkut ilisimaneqanngilaq, imigassamik aalakoornartulimmik taamaattumik atuineq misissorneqarsimangimmat.

Inuiaqatigiinni toqqissisimasumik inuunissamut qularnaarineq

Naalackersuisut kisimik pinnatik inuiaqatigiinnili innuttaaqataasut tamarmik periutsitik atorlugit inuiaqatigiinni toqqissisimanermik pilersitseqataallutillu peqataasussaapput

Annersaasamerit kingunerisaannik inuiaqatigiinni avissaartuunneq.

Annersaasamerit inuiaqatigiinni avissaartuunermik kinguneqartarput, annersaanerit annersaasumut eqqorneqartunullu attuisarmata.

Annersaanerup pinaveersaartinneqarnissaanut assigiinngitsutigut Naalackersuisut suliniuteqarput. Matumani assersuutitut taaneqarsinnaapput:

- Innuttaasut peqqissusaat pitsanngorsarneqarnissaata sulissutiginissaa taamaaliornikkut innuttaasut peqqissusaannik suliniut Inuuneritta aqutigalugu inuunerup naleqassusaata qaffassarneqarnissaata qulakkeerneqassammat. 2007-imiit 2012-imut ilaatigut anguniarneqarpoq imigassamik aalakoornartortorfiunngitsut siuarsarnissaat inuiaqatigiinnilu imigassamik aalakoornartullit tamarmiusut killilersimaarneqarnissaat

- imigassaq ikiaroorartorlu pillugit siunnersuisoqatigiinni suliat Naalackersuisunut innersuussuteqartussat

-Illoqarfinni sapaatip akunnera 18-neqartitsinermut Naalackersuisut tapiissuteqartarput, ilaatigut imigassartortarnermut ileqqut imigassartoriaaserlu pillugit oqallittoqarnissaa siunertaralugu. Piffissami 2008-miit 2012-imut sammineqarpoq: "aangajaarniutinik atonerluinermi ajoqusiisarnert pillugit innuttaasut ilisimasaqarnerulernissaat"

- Inunnut imigassamik atonerluinermiinnit qaangeerusullutik aammalu ilaqaataasa Qaqiffimmut ingerlatsinermut aningaasaliissutit aqutigalugit katsorsartinnissamut periarfissaannik Naalackersuisut qulakkeerussisarput

- pinaveersaartitsinermi suliniutinut atatillugu imigassamut sammititamik paasisitsiniaanermmut atortussanik ingerlaavartumik Paarisa aqputigalugu Naalakkersuisut saqqummersitsisarput
- Peqqinnissamik siuarsaanermi, annersaasarnerup kinguaassiuutitigullu atonerluisarnerup pinaveersimatinneqarnissaannut Nuna Tamakkerlugu Periusissap ilusilersorneqarneranut atatillugu suliaqartussamik innuttaasut peqqissusaannik suliniuteqarneq aqputigalugu Naalakkersuisut aallartitsipput. Suliaq pineqartoq PAARISA-miit, politiiniit, tamip pissusaanik ilisimasalinnit, pinaveersaartitsinermi siunnersortinit Nuummilu nakorsiartarfimmit, Kalaallit Nunaanni meeqqerisunit, meeqqat atuarfiini inuit pingaarnertut inissisimasunit MIPI-Ilu sinniissuuffigineqarpoq. Nuna Tamakkerlugu Periusissap 2008-p naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Qitiulluinnartumik suliniutit saniatigut oqaatigineqarsinnaavoq, kommunini tamani illoqarfigisami pinaveersaartitsinermit ataatsimiititalianik pilersitsisoqarnikummat, politiit suleqatigalugit kommunini peqqinnissamik siuarsaanermik pinaveersaartitsinermillu suliaqarnermi ataqatigiissaarisussamik. Pinerlutaalisitsinermit sulinermit atatillugu meeqqat atuarfianni politiit assersuutigalugu "Persuttaanermit taarsiullugu oqaloqatigiinnermit" ingerlappaat. Qitiulluinnartumik suliniutit piviusunngortinneqarnissaannut tunngatillugu kommunit eqqarsaatigalugit ataatsimiititaliaq pingaaruteqartoq Naalakkersuisut isumaqarput.

Soorunami oqallisigineqarsinnaavoq suliat allatut pitsaanerummillu suliarineqarsinnaannginnersut, peqqinnissamik siuarsaanermi, annersaasarnerulli kinguaassiuutitigullu atonerluisarnerup pinaveersimatinneqarnissaannut nuna tamakkerlugu periusissamut tunngatillugu suleqatigiissitaliap suliaa utaqqimaarneqarnissaa naapertuuttussoq Naalakkersuisut isumaqarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Arkalo Abelsen